

ПРОГРАМА

**ЗА
ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ХИСАРЯ
2021 г. – 2027 г.**

Настоящата програма е приета с Решение № 329 взето с протокол № 19 от 20.04.2021г. на общински съвет Хисаря

**ОБЩИНА ХИСАРЯ
2021**

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ХИСАРЯ

2

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Описание на проблема
2. Популация на безстопанствените кучета

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели
2. Задачи
3. Очаквани резултати

III. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ

1. Метод
2. Мерки

IV. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт
2. Ветеринарни власти
3. Неправителствени организации за защита на животните

V. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници за финансиране
2. Време за изпълнение

VI. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА-КРИТЕРИИ

1. Качествени промени
2. Количествени подобрения

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

НОРМАТИВНА БАЗА

Програмата е разработена в съответствие със съществуващата нормативна уредба, визираща както преките, така и косвените проблеми, генерирани от свръх популацията на скитащи кучета както в населените, така и извън населените територии.

1. Закона за защита на животните.
  2. Закон за ветеринарномедицинската дейност
-

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ХИСАРЯ

3

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Хисаря е изготвена в изпълнение на чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните, в съответствие с изискванията на Глава Пета от Закона за защита на животните и разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност по отношение на грижата за безстопанствените животни и начините за трайно намаляване на тяхната популация и обхваща периода 2021-2027г. Разработването и приемането Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината се налага поради това, че проблемът със скитащите и безстопанствени кучета е сериозен за обществото с многостранни измерения (хуманномедицински, ветеринарно-медицински, социално-битови, икономически и екологични). Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания поставени на България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места.

По смисъла на Закона за защита на животните "Овладяване на популацията" е научнообосновано регулиране на популацията на безстопанствените животни, което позволява контрол над броя им и цели освобождаването на улиците от тях.

През последните години значително нарасна броят на безстопанствените кучета, което води до рискове за здравето на хората, поставя под съмнение хуманното третиране на животните и съвременния облик на гр. Хисаря и останалите населени места от общината.

Досега взетите мерки в изпълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност се оказват недостатъчни и поради това, че все още не може да се намери цялостно и трайно решение.

За да бъде решен проблема е необходимо да се обединят усилията на държавните органи, общините, организациите за защита на животните и обществеността, и да се приложат комплексните мерки, определени от Световната здравна организация, главната от които е кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които да се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини.

Изчислено е, че при правилно приложение на мерките в зависимост от числеността на популацията, кучетата се свеждат до минимум в период от 3 до 5 години.

1. Описание на проблема

През последните години значително нарасна броят на безстопанствените кучета на територията на Общината, което поставя под съмнение сигурността и здравето, европейския облик на населените места, а така също и хуманното третиране на самите животни.

Нарастващата популация на безстопанствени кучета води до:

1.1 **Здравни рискове за хората и добитъка:**

Уличните кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека и селскостопанските животни - бяс, тения, бруцелоза, микроспория; Регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета.

1.2 **Създаване на дискомфорт на населението:**

1.2.1 Много хора се страхуват от кучета;

1.2.2 Шумът, създаван от животните през нощта, смущава гражданите;

1.2.3 Животните са една от причините за замърсяване на градската среда;

1.2.4 Тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните.

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ХИСАРЯ

4

1.3. Тежко положение на уличните кучета:

1.3.1. Кучетата страдат от различни болести, глад и студ;

1.3.2. Много от бездомните животни биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани.

2. Популация на безстопанствените кучета

Една от главните причини за увеличаващата се популация от бездомни кучета е липсата на контрол от страна на собствениците над домашните кучета, повечето от които не осъзнават или се отнасят безотговорно към задълженията си, в резултат на което популацията от бездомни кучета се попълва от изоставените домашни кучета или тяхното нежелано потомство.

Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни, временно използвани кучета за пазачи на различни обекти и след това изоставени, както и от новопридошли от други места.

Всички тези групи формират общата картина на популацията от безстопанствени кучета, която при неефективни мерки се поддържа максимална според естествените природни закони.

Определянето на точния брой на безстопанствените кучета е задължително условие при планирането и провеждането на всички мерки за намаляване на тяхната популация.

Кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно, средно по 5 до 8 кученца, а продължителността на живота му е 12-20 години.

Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на бездомните кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича **“носещ капацитет на средата”** и зависи от условията на средата – количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на бездомните кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на бездомните кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи. Т.е. ще се наблюдава един цикличен и непрестанен процес, при който временно ще се намалява броя на уличните кучета с последвано възстановяване, пак намаляване и възстановяване.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели и задачи на програмата:

Целта на тази програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета, чрез поставяне на генерална стратегическа цел, подцели и прилагане на комплекс от мерки за намиране на хуманно и съвременно решение на проблема, установяване ефективни мерки за задържане и овладяване на популацията на бездомните кучета до такова ниско ниво.

Главна цел

Постепенно ограничаване броя на безстопанствените кучета, чрез масова кастрация, до брой, гарантиращ безопасността и здравето на хората, комфорта на градската среда.

Подцели:

1. Установяване на контрол върху популацията на безстопанствените и домашни кучета.
  2. Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популация съгласно разпоредбите на действащото законодателство.
  3. Намаляване до минимум на рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.
-

4. Повишаване информираността и културата на хората при отглеждането на кучета - домашни любимци.

Задачи:

1. Поддържане на баланс на популацията на безстопанствени между броя на новодошлите животни и броя на напусналите чрез естествена смърт и задомяване
2. Управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез кастрация.
3. Развиване на чувство за отговорност при хората в отглеждането на кучета.
4. Информационни кампании:
  - 1) За поемане на грижите за върнатите по места след кастрация животни или осиновяването им
  - 2) Относно прилагане на действащото законодателство по отношение на домашните кучета с цел повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането, развъждането, обучението и търгуването на домашни кучета
  - 3) Стимулиране на кастрацията на домашните кучета на територията на Общината
  - 4) Изграждане на обособени места за свободно разхождане на домашни животни.

Очаквани резултати:

С прилагането на настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Хисаря се очаква да се постигнат следните резултати:

- 1) Намаляване на броя на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху тяхната популация на територията на общината;
- 2) Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета
- 3) Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета
- 4) Увеличаване на информираността на гражданите относно добрата практика за осиновяване бездомни животни

III. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ

1. МЕТОДОЛОГИЯ

- 1.1 Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на здравите и неагресивни безстопанствени кучета.
- 1.2 Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни кучета.
- 1.3 Задомяване.
- 1.4 Регистрация и надзор на безстопанствени кучета.
- 1.5 Регистрация на домашни кучета.
- 1.6 Контрол върху изискването за отглеждане на домашни кучета.
- 1.7 Популяризиране ползите от кастриране на домашни кучета.
- 1.8 Преброяване.

2. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

2.1. Преброяване на безстопанствените кучета на територията на общината

- Преброяването се извършва веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември-ноември.
- При преброяването се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик.

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ХИСАРЯ

6

- Преброяването се извършва по методика като задължително се отчита приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация.

2.2. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

- Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.
- Обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (наричани Ветеринарномедицински манипулации) на безстопанствени кучета се извършва в регистрирани приюти, подвижни или стационарни амбулатории, съгласно чл. 40в от Закона за защита на животните.
- Обработката се извършва на принципа на масова кастрация (свободен лов, като от дадено място се залавят абсолютно всички възможни кучета във фертилна възраст, приоритетно женски) и във връзка с молби и сигнали на граждани
- Залавянето на безстопанствени кучета се извършва съгласно чл. 42, ал. 1 от Закона за защита на животните
- Транспортирането на кучетата кучета се извършва в клетки съгласно чл. 41, ал. 2 от Закона за защита на животните
- Настаняването на безстопанствени кучета се извършва съгласно изискванията на чл. 46, ал. 2 от Закона за защита на животните
- За настанените в приют кучета се спазват изискванията на чл. 47, ал. 1, 2, 3, 6, 7, 8 от Закона за защита на животните.

2.3 Регистрация и надзор на безстопанствените кучета

- Регистрацията на безстопанствените кучета се извършва в стационарните амбулатории и приюти. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзор лице.
- Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни за обработените кучета:
  - Идентификационен номер
  - Отличителни белези на животното – пол, цвят, възраст, големина
  - Дата и място на залавяне - Дата на обработката
  - Дата и място на връщане
  - Отговорно по надзора физическо или юридическо лице
- Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл. 49 и чл. 50 от Закона за защита на животните.
- Данните от регистъра на амбулаториите, които работят по план програмата се изпращат до 10 - то число на всеки месец до Кмета на общината. Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл. 49 и чл. 50 от Закона за защита на животните.

2.4. Задомяване на безстопанствени кучета

- Всеки приют разработва и приема схема за информация на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане, съгласно чл. 41, ал. 6 от ЗЗЖ;
- Граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за върнатите по места кучета.
- При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на общината.

2.5 Регистрация на домашните кучета

- Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл. 174 от ЗВМД
- Таксата за регистрация на домашни кучета се заплаща на гише „Местни данъци и такси” към Община Хисаря. /7.50 лв. /
- Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплащат такса за 1-та година от неговото регистриране, съгласно чл. 39 от Закона за защита на животните
- Собствениците на кастрирани домашни животни не заплащат такса съгласно чл. 175, ал. 2, т.5 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.
- Организиран се кампания за обработване и регистрация на кучета; животните

2.6 Контрол върху изискванията за отглеждане на домашните кучета.

- Контролът по спазване на програмата се извършва от кмета на Община Хисаря и кметовете на съответните кметства или упълномощено от тях длъжностно лице.
- Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) и органите на местната власт, съгласно глава VI от Закона за защита на животните;

2.7 Популяризиране на ползите от кастрацията на домашните кучета.

- Организиране на кампании за разясняване на ползата от кастрацията чрез брошури, медийни кампании и др.
- Организиране на кампании за регистрация на домашни кучета. Кампаниите се организират от общината и могат да бъдат привлечени организации за защита на животните.
- Съвместна работа с местните ветеринарни лекари и ОДБХ.

2.8 Кампания за подобряване на чистотата на градската среда. Определяна на места за разходка на кучета**IV. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА****1. Местна власт**

- 1.1. Общински съвет приема Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета и гласува годишен бюджет за изпълнението ѝ.
- 1.2. Кметът или упълномощени от него лица организират цялостното изпълнение на Програмата и сключват договори с приюти и стационарни и подвижни амбулатории.
- 1.3. Кметът на общината ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на Програмата до изпълнителния директор на БАБХ чрез ОДБХ.

1.1. Общинска администрация:

- Обработка сигнали и жалби. Сигнали и жалби на граждани и организации се приемат:
  - по телефон;
  - писмено;
  - по имейл.
- Анонимни сигнали и жалби не се обработват;
- При подаване на сигнал се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнала, телефон и адрес за обратна връзка. Жалбоподателят посочва мястото на инцидента и описание на кучето/та;
- Жалбите за куче/та, участвало/и в инцидент с ухапване на човек, се обработват приоритетно в рамките на 24 часа от подаването на сигнала;
- Жалбите за агресивни кучета се обработват до 48 часа от подаването им. В случай, че жалбата за агресивно/и куче/та е подадена срещу обработени кучета, се процедира в зависимост от резултата от проверката;

**ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ХИСАРЯ**

8

- Проверката на сигнала се извършва от упълномощени от кмета длъжностни лица в срок от 7 дни от подаването на жалбата;
- Проверката съдържа подробно описание на фактическите обстоятелства по сигнала или жалбата, както следва:
  - Информация от жалбоподателя: фактически обстоятелства, медицинско свидетелство (в случаите на ухапване), подробно описание на кучето, участвало в инцидента.
  - Информация от страна на лица, които са свидетели на инцидента или имат наблюдения върху поведението на кучето.
  - На база на проверката се изготвя констативен протокол;
  - В зависимост от констативния протокол се предприемат следните действия:
  - Кучета с доказано агресивно поведение се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.4от Закона за ветеринарномедицинската дейност.
  - В случай, че жалбата е неоснователна кучето/та се обработва/т и се връща/т на мястото на залавяне.

1.2 Ветеринарни власти - ОДБХ:

- Упражняват системен контрол по отношение на хуманното отношение към животните.
- Упражняват системен контрол върху дейностите по Програмата и стационарната амбулатория чрез провеждане на проверки.
- Упражняват системен контрол върху ветеринарномедицинския надзор на обработените кучета чрез провеждане на проверки.

1.3. Организации за защита на животните /ОЗЖ/

- ОЗЖ, които имат стационарни или подвижни амбулатории, могат да кандидатстват за участие в Програмата чл. 40, ал. 4 и да сключат договор за изпълнение на Програмата;
- ОЗЖ съдействат на общината, като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани;
- ОЗЖ поемат надзор върху обработени кучета;
- ОЗЖ организират и провеждат задомителни кампании;
- Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета;
- Съдействат в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.
- Осигуряват надзор на обработените кучета.
- Организират и провеждат задомителни кампании.
- Участват в съвместни образователни и информационни кампании, финансирани от общината.

V. СРЕДСТВА И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Хисаря е за срок от 7 години. Ще следва принципите и насоките, заложиени в Националната Програма и Закона за защита на животните. Ще прилага дейности, които покриват мерките за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложиени в Националната Програма и се финансира от:

- Общинския бюджет;
- Постъпления от такси, съгласно чл. 175 ЗВМД;
- Европейски проекти и международни програми;
- Дарения от физически и юридически лица;
- Финансови средства от организации за защита на животните

VI. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА

Качествени промени:

- Повишаване на безопасността в населените места;
- Повишаване събираемостта на таксите за домашни кучета;
- Овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата чрез кастрация;
- Намаляване на социалното напрежение, породено от проблемите с безстопанствените кучета;
- Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни;

Количествени подобрения:

- Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета
- Увеличаване броя на регистрираните домашни кучета и оттам повишаване на постъпленията от таксата за регистрацията им;
- Преброяване на популацията на безстопанствени кучета;

Критерии за изпълнение на програмата:

- Брой на обработените и регистрирани безстопанствени животни;
- Брой на регистрираните домашни кучета;